

Nr 62.

Av herr **Henriksson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 84, med förslag till förordning om tilläggskatt å bensin, m. m.

I propositionen nr 84 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen ett förslag till förordning om tilläggskatt å bensin m. m. Departementschefen framhåller, att det är sannolikt, att intäkten av automobilskattemedel för innevarande budgetår kommer att bli mindre än som beräknats. Anledning härtill är de reglerade inskränkningar i motorbränslekonsumtionen, som blivit nödvändiga.

I det svåra läge, som vi nu på grund av olika omständigheter råkat komma uti, måste extraordinära åtgärder vidtagas för att tillgodose statens medelsbehov. Därom kunna nog alla vara ense. Men man måste ställa det bestämda kravet att skattepålagorna drabba rättvist.

Har det visat sig nödvändigt att nu även tillgripa en ökad bensinbeskattning, så få bilisterna och motortrafikanterna lov att acceptera detta. Det måste emellertid resas en bestämd erinran mot det sätt, på vilket den nya skatten utformats i propositionen.

Departementschefen vill göra en uppdelning av bensinkonsumtionen i nödvändig konsumtion och »lyxkonsumtion». Den förra föreslås få en tilläggsbeskattning av 3 öre per liter och den senare 13 öre per liter. Till nödvändig konsumtion skulle hänföras den bensin, som inköpes på inköpskort, medan till »lyxkonsumtionen» skulle hänföras den bensin, som inköpes på inköpshäfte.

I propositionen erkännes att denna uppdelning är behäftad med svagheter. Men svagheter äro dock väsentligt större än vad propositionen synes förutsätta. Uppdelningen kommer endast att gälla bilägare, som nyttja egna fordon. »Lyxåkning» med hyrda bilar skulle ej kunna inordnas i systemet. Det torde även vara ett allmän känt förhållande att myndigheterna inom olika län tillämpa avsevärt olika bedömningsgrunder vid utlämnandet av bensinkort och fastställandet av inköpskvantitet på dessa kort. I likartade fall har det hänt att den ene beviljats inköpskort men den andre förvägrats. En har kunna få större kvantitet än han behöver, den andre otillräckligt o. s. v. Dylika ojämnheter torde svårigen kunna undvikas eftersom myndigheterna ej kunna pröva fallen med annan utgångspunkt än de i ansökningen lämnade uppgifterna och på dem lägga sin subjektiva syn.

Såsom följd härav torde de fallen icke vara få då de lojala medborgarna få nöja sig med endast inköpshäften oaktat de ha samma behov att nyttja sin bil som många bensinkortinnehavare. De måste strängt hushålla med

den på häftena erhållna kvantiten för att få den att räcka till de nödvändigaste körningarna. Deras körsträcka per vecka är strängt begränsad. Eftersom kostnaden på en bil rätteligen bör beräknas på körd mil, kommer milkostnaden för denna kategori att springa i höjden redan därutav att försäkringar, fordonsskatt, ränta och amortering, garagekostnader o. s. v. måste slås ut på den begränsade körsträcka, som tilldelningen medgiver. — Att sälja sin bil ha de under nuvarande läge knappast någon möjlighet till, i varje fall ej utan avsevärd kapitalförlust. — Skall nu denna milkostnad ytterligare pressas i höjden genom det föreslagna skattetillägget för bensin köpt på häften, då kommer med all säkerhet avregistreringen att taga ny fart. Vad ha då statsmakterna vunnit?

Ett exempel kan belysa resultatet. En bil med en fordonsskatt av 134 kr. erhåller 15 liter bensin per vecka. Detta gör per år 780 liter. Bensinskatten på denna kvantitet enligt nuvarande skattesats av 12 öre blir 93:60; med den föreslagna ökningen av 3 öre blir intäkten 117 kr. Den föreslagna tioöringen därutöver skulle betyda ytterligare 78 kr. Om — vilket man kan vara säker på — de sista 78 kronorna få avregistreringar till följd förlorar staten 251 kr. för varje bil av den storlek exemplet avser.

Till det här anförda kommer ytterligare en allvarlig invändning. Om Kungl. Maj:ts förslag skulle vinna riksdagens bifall skulle därmed polismyndigheten konstitueras såsom något slags taxeringsmyndighet, som på de ganska lösa grunder, som i det föregående berörts, skulle avgöra skattebelastningen på den ena eller andra fordonsägaren. Detta kan under inga omständigheter vara lämpligt.

Den av departementschefen beräknade intäkten av 20 à 25 milj. kronor skulle med större säkerhet uppnås om skatten på all försåld bensin höjdes med 4 öre per liter. Med detta avses ingalunda någon extra belastning av den yrkesmässiga motortrafikapparaten ty det är trafikanterna som i sista hand böra betala höjningen.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte antaga den i Kungl. Maj:ts proposition nr 84 föreslagna förordningen om tilläggsskatt å bensin med den ändringen att tilläggsskatten beslutas utgå med 4 öre per liter, samt

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts i samma proposition framlagda förslag om förordning om extra tilläggsskatt å bensin och lättbentyl.

Stockholm den 8 dec. 1939.

Torsten Henriksson.